

Opakovací hodina – prvních 5 úkolů probereme na hodině, dalších pět si rozeberou studenti a vytvoří z nich krátké prezentace problému na závěrečnou hodinu, která se uskuteční 9. 5. 2017. Tomu, kdo odprezentuje a bude mít odevzdány všechny úkoly, bude udělen zápočet.

1. Vzpomenete si na nějaké slovo, které má v češtině **5 souhlásek** za sebou? Jak mohou být zakončena životná maskulina v nominativu plurálu v češtině? Je pravda, že l-ová přičestí končí-li v češtině na souhlásku, pak touto souhláskou je nutně vždy **l**? Odpovězte nejdříve na základě intuice rodilého mluvčího, a pak ověřte svoji intuici v korpusu. SYN2015. Součástí odpovědi musí být formulace dotazu, pomocí kterého byla získána data, na jejichž základě odpovídáte.
2. Dokázali byste odpovědět na následující otázku, kterou by vám položil někdo, kdo se chce naučit česky (cizinec) a která by zněla: Učil jsem se, jak se tvoří tvar l-ového přičestí od sloves, který musím znát, abych uměl vytvořit větu v minulém čase a v podmiňovacím způsobu. Všiml jsem si, že někdo říká, že *počítač vypl* a někdo, že *počítač vypnul*. Jak poznám, když se učím nové sloveso, které má v infinitivu zakončení na *-nout*, jak má vypadat tvar přičestí? Odpovězte nejdříve, a pak ověřte svoji odpověď v korpusu SYN2015. Součástí odpovědi musí být formulace dotazu, pomocí kterého byla získána data, na jejichž základě odpovídáte.
3. V rámci publikací ÚČNK vyšla i tato publikace: Cvrček, V., Cvrčková Porkertová, L.: Velký slovník rýmů. Nakladatelství Lidové noviny, Praha 2011. Její anotace zní: Příručka rýmů usnadní psaní jakýchkoli rýmovaných textů, což je úkol, před kterým stojí nejen začínající básníci, ale také autoři písňových textů, reklamních sloganů a mnozí další. Slovník zároveň může sloužit jako doplňková pomůcka při výuce literární teorie na základních a středních školách. Svým rozsahem i způsobem zpracování se jedná o unikátní projekt, který na současném knižním trhu nemá obdoby (posledním takovým pokusem byl Puchmajerův Rýmovník z roku 1824). Nemáte slovník po ruce. Zaexperimentujte se svojí jazykovou vynalézavostí a s korpusem. Najděte (po paměti) rýmy slov *běhna*, *loutna*, *kout*. Vyhledejte v korpusu synv4 doklady, které mohou být rýmem slova/tvaru a porovnejte svoji jazykovou vynalézavost s tím, co lze najít v korpusu. Použili jste jako pomůcku k vyhledávání v paměti nějaký rýmovaný text, který umíte z paměti? Pokud ano, uvědomte si, nakolik byl autor textu v otázce rýmu vynalézavý (rýmové slovo má v korpusu velkou – malou – žádnou frekvenci).
4. Tabulkové paradigma tvarů *by*, které v češtině slouží ke tvoření kondicionálu bývá v českých mluvnicích uvedeno následovně:

osoba	singulár	osoba	plurál
1.	<i>bych</i>	1.	<i>bychom</i>
2.	<i>bys</i>	2.	<i>byste</i>

3.	<i>by</i>	3	<i>by</i>
----	-----------	---	-----------

Bez komentáře k tabulce, by tudíž následující tvrzení: „**Tvar *by* může být v češtině součástí tvaru kondicionálu 2. osoby singuláru**“ nemělo platit. Platí, nebo neplatí? Pokuste se odpovědět na základě introspekce. Pokuste si ověřit svoji odpověď v korpusu SYN2015.

5. *<I když je letec více DiCapriův než Scorseseho film, je zřejmé, že pro Scorseseho, vždy fascinovaného filmem i zuřivými hrdiny, to byla mnohem více než pouhá zakázka.>*

Podívejte se na větu z korpusu synv4 Pokuste se najít podobné doklady a zamyslete se nad tím, zda jde o analytické stupňování subjektivě posesivních adjektiv.

Úkoly k vytvoření prezentace na 9. 5. 2018

Davídek

6. Končí-li tvar slova v češtině na **-ové**, pak jde nutně o tvar životného maskulina. Platí toto tvrzení? Odpovězte nejdříve, a pak ověřte svoji odpověď v korpusu SYN2015. Součástí odpovědi musí být formulace dotazu, pomocí kterého byla získána data, na jejichž základě odpovídáte.

Kovařík

7. Dokažte, že není třeba, abyste věděli, co označuje **vyžlucené substantivum** (abyste četli H. Pottera) k tomu, abyste byli schopni na základě zadání samého vyřešit následující úkol. **Na základě uvedených vět určete rod a vzor vyžluceného substantiva.**

Mudlové (v originále Muggles) je označení pro lidi, kteří neumí kouzlit a jsou nekouzelnické nebo smíšené krve. **Mudla** je tu pro vás.

Melicharová

8. Hlásk *e* má v češtině dvě grafické realizace: *e/ě*. Existuje český slovesný tvar, který končí na grafickou realizaci *ě*? Odpovězte nejdříve, a pak ověřte svoji odpověď v korpusu SYN2015. Součástí odpovědi musí být formulace dotazu, pomocí kterého byla získána data, na jejichž základě odpovídáte.

Ohlidalová

9. *Místo vašich schůzek sis měl lépe vybírat.* Kolik interpretací má slovní tvar *místo* v uvedené větě? Podívejte se do korpusu SYN2000 a zjistěte, jak jsou desambiguovány interpretace slovního tvaru **místo**. V případě, že naleznete chybné interpretace, pokuste se navrhnout postup, kterým byste je detekovali.

Šuplová

10. Názvy zlomků (substantiva tvořená ze základů číslovek základních sufixem *-ina*, např. *pětina*, *desetina*, *dvanáctina*, *padesátina*, ...) a názvy jubileí (*padesátiny*, *třicetiny*, *šestnáctiny*, ...) mají část tvarů společných (plurálové tvary), což způsobuje nepříjemnosti, chceme-li mít oba významy **slovního druhu (číslovka ×**

substantivum) odlišeny na rovině automatické morfologické analýzy. V korpusu SYN2015 vyhledejte relevantní lemmata a pozorujte chyby v desambiguaci. Navrhněte postup, jak nalézt případy, které by bylo možné zjednotit na základě blízkého kontextu.